

Brüssel, 12. veebruar 2021
(OR. en)

Institutsioonidevaheline
dokument:
2021/0031(COD)

6161/21
ADD 1

AGRI 64
AGRIFIN 19
AGRIORG 19
AGRISTR 10
STATIS 4
CODEC 201

ETTEPANEK

Saatja:	Euroopa Komisjoni peasekretär, allkirjastanud Martine DEPREZ, direktor
Kättesaamise kuupäev:	12. veebruar 2021
Saaja:	Jeppe TRANHOLM-MIKKELSEN, Euroopa Liidu Nõukogu peasekretär
Komisjoni dok nr:	COM(2021) 54 final - Annexes 1 to 2
Teema:	LISAD järgmise dokumendi juurde: Ettepanek: EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU MÄÄRUS, millega muudetakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EÜ) nr 138/2004 põllumajanduse regionaalse arvepidamise osas

Käesolevaga edastatakse delegatsioonidele dokument COM(2021) 54 final - Annexes 1 to 2.

Lisatud: COM(2021) 54 final - Annexes 1 to 2

EUROOPA
KOMISJON

Brüssel, 12.2.2021
COM(2021) 54 final

ANNEXES 1 to 2

LISAD

järgmise dokumendi juurde: Ettepanek:

EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU MÄÄRUS,

**millega muudetakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EÜ) nr 138/2004
põllumajanduse regionaalse arvepidamise osas**

I LISA

I lisa muudetakse järgmiselt.

1) Sisukorda lisatakse VII punkt „Põllumajanduse regionaalne arvepidamine“ järgmisel kujul:

„VII. Põllumajanduse regionaalne arvepidamine

A. Üldpõhimõtted

1. Sissejuhatus
2. Regionaalne majandus ja regionaalne territoorium
3. Põllumajanduse regionaalse arvepidamise koostamisel kasutatav põhiüksus
4. PRAP koostamise meetodid
5. Residentsuse ja territooriumi mõiste
6. Põllumajandustööstus ja iseloomulikud üksused

B. Tehingud toodetega

1. Toodang
2. Vahetarbimine
3. Kapitali kogumahutus

C. Jaotustehingud ja muud vood

1. Üldreeglid
2. Lisandväärtus
3. Põhivara kulum
4. Subsidiidumid
5. Maksud
6. Töötajate hüvitised
7. Tegevuse netoülejääk
8. Intressid, rent ja üür

9. Põllumajanduslik ettevõtjatulu: arvutamise üldreeglid

D. RAKENDAMISE LÜHIÜLEVAADE

1. Sissejuhatus
2. Regionaalse põllumajanduse määratlemine
3. Põllumajandustoodangu mõõtmine
4. Lahutamatud mittepõllumajanduslikud kõrvaltegevused
5. Vahetarbimine“.

2) Punkti 1.27 kolmas taane asendatakse järgmisega:

„— reeglina ei tohi need hõlmata selliseid oma tarbeks tehtavaid kapitali kogumahutusi põhivarasse, mis on mittepõllumajanduslikud tooted (nt hooned või masinad). Eeldatakse, et oma lõpptarbeks tootmine on muust tegevusest eristatav, ja see kirjendatakse piiritletava kohaliku TAÜ toodanguna. Töötajatele loonuspalgana pakutavat majutusteenust tuleb käsitada samal viisil (see kirjendatakse loonustasuna tulude moodustamise kontole)“.

3) Punkt 2.006 asendatakse järgmisega:

„2.006. PAPs kirjendatakse hinnad kas lähima täisarvu täpsusega või ühe või kahe kümnendkoha täpsusega, olenevalt olemasolevate hinnaandmete statistilisest usaldusväärsusest. PAP koostamiseks on vajalik asjakohane teave sisendite ja väljundite hindade kohta.“

4) Punkti 2.108 alapunkt g asendatakse järgmisega:

„g) tasu teenuste eest, mis sisalduvad kindlustusmaksete kogusummas, mille ettevõtte tasub kariloomade kadude, rahe-, öökülma-, tuleõnnetuste kahjudega ja tormikahjudega jms seotud riskide kindlustamiseks. Ülejäänu, st netokindlustusmaksed, on kogumaksete see osa, mida kindlustusseltsid kasutavad nõuete rahuldamiseks.

Kogumakseid on võimalik täpselt nimetatud kaheks osaks jaotada üksnes kogu rahvamajanduse puhul, nagu rahvamajanduse arvepidamises ka tehakse. Teenuste osa jaotamiseks tootmisharude vahel kasutatakse üldjuhul nõuetekohaseid jaotuskoefitsiente, mis tulenevad koostatud sisendite ja väljundite tabelitest. Seepärast tuleb PAP käesoleva kirje puhul lähtuda rahvamajanduse arvepidamisest (kindlustusteenustega seotud subsidiumide kohta vt 3.063, allmärkus 1)“.

5) Punkti 2.136 kolmas taane asendatakse järgmisega:

„— põhivara klassifikatsiooni või struktuuri muutused: nt põllumajandusmaa majandusliku otstarbe muutumine, lihatoodanguks suunatav piimakari (vt 2.149, allmärkus 1) või põllumajandushoonete kasutuselevõtt eraotstarbel või muul majanduslikul eesmärgil.“

6) Lisatakse järgmine VII peatükk „Põllumajanduse regionaalne arvepidamine“:

„VII. PÕLLUMAJANDUSE REGIONAALNE ARVEPIDAMINE

A. ÜLDPÕHIMÕTTED

1. Sissejuhatus

- 7.01. Regionaalsel arvepidamisel on tähtis roll regionaalpoliitika kujundamisel, rakendamisel ja hindamisel. Objektiivsed, usaldusväärsed, järjepidevad, asjakohased ja ühtlustatud regionaalsed statistilised näitajad loovad kindla aluse poliitikale, mille eesmärk on vähendada Euroopa piirkondade majanduslikku ja sotsiaalset ebavõrdsust.
- 7.02. Põllumajanduse regionaalne arvepidamine (edaspidi „PRAP“) on piirkondliku tasandi jaoks kohandatud põllumajanduse arvepidamine (PAP).
- 7.03. PRAP koosneb samadest kontodest nagu PAP, kuid kontseptuaalsed ja mõõtmisprobleemid annavad tulemuseks piirkonnakontode kogumi, mis on oma ulatuselt ja üksikasjalikkuselt piiratum kui PAP riigi tasandil.
- 7.04. Kuna PRAP on regionaalne arvepidamine, koostatakse see otse kogutud piirkondlike andmete ja selliste riiklike andmete põhjal, millel on eeldustel põhinevad regionaalsed jaotused. Piisavalt täielike, ajakohaste ja usaldusväärsete piirkondlike andmete puudumisel on regionaalse arvepidamise koostamiseks vaja kasutada eeldusi. See tähendab, et mõned piirkondadevahelised erinevused ei pruugi regionaalses arvepidamises kajastuda (ESA 2010, 13.08).

2. Regionaalne majandus ja regionaalne territoorium

- 7.05. Igasuguse regionaalse arvepidamise koostamiseks, olenemata sellest, kas tegemist on tegevusalade või institutsionaalsete sektorite arvepidamisega, on vaja rangelt määratleda regionaalne majandus ja regionaalne territoorium. Teoreetiliselt hõlmab piirkonna põllumajandustööstus üksusi (põllumajandusettevõtteid), mis tegelevad regionaalsel territooriumil põllumajandusliku tegevusega (vt 1.60–1.66.).
- 7.06. Regionaalne majandus on osa antud riigi kogumajandusest. Kogumajandust defineeritakse institutsionaalsete üksuste ja sektorite kaudu. See koosneb kõigist institutsionaalsetest üksustest, mille ülekaalukas majanduslike huvide kese on riigi majandusterritooriumil. Majandusterritoorium ei kattu täpselt geograafilise territooriumiga (vt 7.08). Riigi majandusterritoorium on jaotatud regionaalseteks territooriumideks ja regioonideväliseks territooriumiks (ESA 2010, 13.09).
- 7.07. Regionaalne territoorium koosneb riigi majandusterritooriumi sellest osast, mida saab otseselt siduda teatava piirkonnaga, nagu on määratletud ESA 2010-s. Vabatsoonid, sealhulgas tollilaod ja tollikontrolli all olevad tehased, on seotud piirkondadega, kus nad asuvad.
- 7.08. Selline territooriumi jaotus ei ole siiski täielikus vastavuses rahvamajanduse arvepidamises kasutatava riigi majandusterritooriumi mõistega. Regioonideväline territoorium koosneb riigi majandusterritooriumi osadest, mida ei saa siduda otseselt ühegi piirkonnaga ja mis jäetakse PRAP alt välja, st:

- a) rahvuslik õhuruum, territoriaalveed ja mandrilava, mis asetseb rahvusvahelistes vetes ja millele riigil on ainuõigus;

b) territoriaalsed enklaavid (s.o geograafilised territooriumid, mis asetsevad välismaailmas ja mida vastavalt rahvusvahelistele lepetele või riikidevahelistele lepingutele kasutavad riigi valitsusagentuurid (saatkonnad, konsulaadid, sõjaväebaasid, teaduslikud baasid jne));

c) nafta-, maagaasi- jne varud, mis asuvad rahvusvahelistes vetes väljaspool riigi mandrilava ja mida töötlevad residentidest üksused.

- 7.09. Ühine statistiliste territoriaalüksuste liigitus (NUTS)¹ võimaldab Euroopa Liidu majandusterritooriumi ühetaoliselt liigendada. Riiklikel eesmärkidel võib regionaalse arvepidamise koostada ka detailsemal regionaalsel tasandil (ESA 2010, 13.12).

3. Põllumajanduse regionaalse arvepidamise koostamisel kasutatav põhiüksus

- 7.10. Üksused, mida kasutatakse regionaalses arvepidamises tegevusalade kaupa, on kohalikud tegevusalaüksused. Kohalik tegevusalaüksus on tootmisüksuse vaadeldav vorm.
- 7.11. Statistiline lähenemine (tegevusala) „lepib“ vaadeldava üksuse kasutamisega, isegi kui see tähendab ühestainsast tegevusest kõrvalekaldumist. Nagu SNA 2008 puhul, eelistab ESA 2010 statistilist lähenemisviisi ja toetab kohaliku tegevusalaüksuse kasutamist rahvamajanduse arvepidamise koostamisel tegevusalade kaupa. Seega määratletakse seal tegevusalade jaoks sama üksust olenevalt sellest, kas seda vaadeldakse regionaalsel või riigi tasandil.
- 7.12. Nagu PAP, nii ka PRAP kasutab põllumajandustööstuse põhiüksusena põllumajandusettevõtet – „kohandatuna“ teatavate kokkulepete järgi, et täita küsimuse all olevat otstarvet. Sellel valikul on kaks otsustavat põhjust. Ühelt poolt on „põllumajandusettevõtte“ kui üksus põllumajanduse kohalik tegevusalaüksus (vt 1.09–1.17), mida määratletakse kui tegevusalaüksuse seda osa, mis on seotud kohaliku tasandiga. Kohalik tegevusalaüksus on ka põllumajandustööstuse jaoks kõige sobivam üksus, isegi kui see hõlmab mittepõllumajanduslikke kõrvaltegevusi, mida ei saa põllumajanduslikust tegevusest eraldi näidata (vt 1.15 ja 1.16, 1.25–1.32).
- 7.13. Põllumajandusettevõtte kasutamine põhiüksusena tähendab nende põllumajandusettevõtete mittepõllumajanduslike kõrvaltegevuste lisamist põllumajanduse regionaalsesse arvepidamisse (vt punkt 7.12). Kuna PAP eesmärk on mõõta, kirjeldada ja analüüsida põllumajanduslikust majandustegevusest saadava tulu teket, siis ei hõlma see üksusi, mis toodavad üksnes vabaajategevust (nt koduaiad ja eraloomakasvatus). Elatuspõllumajandusega tegelevad üksused seevastu kuuluvad PAP alla (vt 1.24).
- 7.14. Põllumajandusettevõtte on võrdlusüksus põllumajandusega seotud statistiliste vaatluste jaoks, olenemata sellest, kas need on riiklikud või piirkondlikud. Selle eeliseks on see, et toodangu koguseline hindamine võib põhineda otseselt statistilistel pindala, saagikuse, karja suuruse jms mõõtmise süsteemidel. Põllumajandusettevõtte valik tagab ka parema raamatupidamisliku järjepidevuse.

¹ Euroopa parlamendi ja nõukogu määrus (EÜ) nr 1059/2003, millega kehtestatakse ühine statistiliste territoriaalüksuste liigitus (NUTS), <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/ET/TXT/?uri=CELEX:02003R1059-20191113>.

4. PRAP koostamise meetodid

- 7.15. ESAs (ESA 2010, 13.24–13.32) on välja pakutud kaks meetodit, mida kasutatakse kas tegevusalade või institutsionaalsete sektorite puhul: alt-üles-meetod ja ülalt-alla-meetod. Neist esimene seisneb andmete kogumises üksuste tasandil (kohalikud tegevusalaüksused, institutsionaalsed üksused) ja seejärel nende summeerimises, et saada eri koondnäitajate regionaalne väärtus. Ülalt-alla-meetodiga saadakse regionaalsed väärtused riiklike väärtuste jaotuse teel, kasutades näitajat, mis kajastab võimalikult täpselt kõnealuse muutuja regionaalset jaotust. Neid kahte meetodit võib ka mitmel viisil kombineerida ning ESAs on selliseid kombinatsioone nimetatud alt-üles- ja ülalt-alla-meetodite seguks. Eelistatakse alt-üles-meetodeid, kuigi on selge, et paljudel juhtudel kasutatakse tegelikult alt-üles- ja ülalt-alla-meetodite segu.

5. Residentsuse ja territooriumi mõiste

- 7.16. Nii ettevõtete kui ka kodumajapidamiste majandustehingud võivad ületada piirkonna piire. Ettevõtted võivad tegutseda ka rohkem kui ühes piirkonnas, olgu tegemist nende alalise asukohaga või ajutiselt, nt suured põllumajandusettevõtted võivad teha tööd eri piirkondades. Seepärast on vaja selget põhimõtet, mis aitaks liikmesriikidel seda piirkondadevahelist tegevust järjepidevalt ühele piirkonnale omistada.
- 7.17. Tegevusalade regionaalne arvepidamine põhineb tootmisüksuse residentsuse kriteeriumil. Regionaalsel tasandil mõeldakse iga tegevusala all sama või sarnase põhitegevusalaga tegelevate kohalike tegevusalaüksuste rühma, mille majanduslike huvide kese on selle piirkonna territooriumil. Seda huvide keset seostatakse sageli konkreetse pikaajalise asukohaga asjaomases piirkonnas, näiteks institutsionaalsete üksustega, kuhu kohalikud tegevusalaüksused kuuluvad.
- 7.18. Siiski on regionaalsel arvepidamisel teatavaid erijooni. Teatavate tegevuste puhul ei ole alati lihtne määratleda piirkonda konkreetse alana. Probleeme võib tekitada peakontori asukoha ja põllumajandusettevõtte füüsilise asukoha seos, sest põllumajandustootmise tegureid võib hallata teises piirkonnas asuv peakontor. PRAP jaoks on oluline need kaks üksust üksteisest eraldada ja sel põhjusel tuleb põllumajandusettevõtte määrata sellesse piirkonda, kus asuvad tema tootmistegurid, mitte piirkonda, kus asub tema peakorter. Seega võib ühel peakontoril olla mitu üksust PRAP tähenduses – nii palju üksusi, nagu on väljaspool peakontori piirkonda asuvate kohalike tegevusalaüksuste residentsusjärgseid piirkondi.
- 7.19. Alternatiivne kontseptsioon, mida rahvamajanduse ja regionaalses arvepidamises üldiselt ei kasutata, oleks rangelt territoriaalne. See kontseptsioon tähendab, et tegevus määratakse sellisele territooriumile, kus see tegelikult toimub, olenemata tegevuses osalevate üksuste residentsusest.
- 7.20. Kuigi residentidest üksuste tehingute regionaalse jaotuse puhul on esmatähtis residentsusepõhine lähenemisviis, jätab ESA 2010 mõnevõrra ruumi territoriaalse lähenemisviisi kohaldamiseks (ESA 2010, 13.21). Seda esineb juhul, kui maa ja hoonete jaoks luuakse tinglikke üksusi piirkonnas või riigis, kus maa või hooned asuvad.

- 7.21. Hüpoteetilisel juhul, kui piirkonna residentidest üksused tegutsevad ainult oma piirkonna territooriumil, kattub residentsuse mõiste territooriumi mõistega. Sama kehtib ka piirkonda määramise puhul, mis põhineb maa ja hoonete jaoks loodud tinglikel üksustel, ja juriidilise isiku õigusteta üksuste puhul teistes riikides või piirkondades, mis erinevad omaniku elukohapiirkonnast.

6. Põllumajandustööstus ja iseloomulikud üksused

- 7.22. Tegevusala koosneb kõikidest kohalikest tegevusalaüksustest, mis tegelevad sama või sarnase majandustegevusega (vt 1.59). Põllumajandustööstus, nagu seda PAPs kirjeldatakse, vastab põhimõtteliselt NACE Revision 2 osale 01; erinevused on märgitud punktides 1.62–1.66. PRAP kohaldamisala määratakse kindlaks PAP jaoks koostatud iseloomulike tegevuste loetelu alusel. PAP ja seega ka PRAP puhul kasutatava põllumajandustööstuse ning rahvamajanduse arvepidamise keskse raamistiku jaoks kehtestatud tegevusala vahel on mõningaid erinevusi (vt 1.93).

B. TEHINGUD TOODETEGA

- 7.23. Põllumajandustoodangu väärtuse määramine tekitab rea konkreetseid probleeme. Kõige olulisemad neist on seotud hooajatoodete, loomakasvatustoodangu ja arvestuskannete ajastusega. PAP metoodikas esitatakse täpsed reeglid selle kohta, kuidas arvestada hooajatoodete ladustamise mõju, kuidas mõõta kariloomade toodangut ja kuidas kirjendada lõpetamata toodangut. Neid põhimõtteid tuleb järgida ka PRAP koostamisel. See aga ei välista teatavaid kohandusi regionaalsel tasandil, näiteks loomakasvatustoodangus. Tuleb rõhutada, et regionaalsel tasandil määratud väärtuste kogusumma peab olema identne PAP väärtusega.

1. Toodang

- a) Toodangu mõõtmine
- 7.24. PRAP-s kajastab piirkonna toodang kõiki PAP kohaldamisalasse kuuluvaid tooteid, mille on arvestusperioodi jooksul tootnud selle piirkonna kõik põllumajandustööstuse üksused, olenemata sellest, kas see on mõeldud turustamiseks väljaspool tegevusala, müügiks teistele põllumajandusettevõtetele või teatavatel juhtudel kasutamiseks samale põllumajandusettevõttele. Sellest tulenevalt:
- a) kõik põllumajandustooted, mis viiakse piirkonna põllumajandusettevõttest välja, tuleks kirjendada piirkonna toodangu osana, olenemata nende sihtkohast või üksusest, mis need ostab;
- b) teatavad põllumajandustooted, mida sama põllumajandusettevõtte kasutab vahetarbimisena, tuleks lisada piirkonna toodangu hulka (vt 2.056).
- 7.25. Kariloomade tootmisprotsess kestab üldjuhul mitu aastat. Kariloomade väärtuse arvestamisel tuleb eristada põhivara hulka liigitatud loomi (aretus- ja veoloomad, lüpsilehmad jne) ja varudeks liigitatud loomi (peamiselt lihatootmiseks ettenähtud loomad). Topeltarvestuse vältimiseks käsitatakse seega tehinguid, mis hõlmavad loomade liikumist ühest põllumajandusettevõttest teise (mida käsitatakse loomi müüva põllumajandusettevõtte „positiivse“ müügina ja ostva põllumajandusettevõtte „negatiivse“ müügina), järgmiselt.
- a) Sama piirkonna põllumajandusettevõtete vahelised tehingud, mis on seotud põhivaraks liigitatud loomadega, nullivad teineteist,

välja arvatud omandiõiguse ülemineku kulud⁽²⁾). Neid ei kirjendata põllumajandusettevõtete müügina ja seega ei arvata neid kõnealuse piirkonna toodangu hulka.

b) Varudeks liigitatud loomi, kes on piirkondadevahelise tehingu objektiks, käsitatakse päritolupiirkonnas positiivse müügina (koos ekspordiga) ja teistest piirkondadest ostetud loomi käsitatakse negatiivse müügina (koos impordiga)⁽³⁾).

c) Kui omandiõiguse ülemineku kulud (transport, kaubanduslikud marginaalid jne) tulenevad kauplemisest varudeks liigitatud loomadega, arvatakse need toodangust maha. See juhtub automaatselt, kui tegemist on ostuga teiste piirkondade põllumajandusettevõtetest, sest kulud on osa „negatiivsest“ müügist, samas kui sama piirkonna põllumajandusettevõtete vahelise loomadega kauplemise puhul tuleb müüki ja seega ka toodangut korrigeerida.

b) Toodangu väärtuse hindamine

7.26. Toodangu väärtust tuleks hinnata baashindades (vt 2.082), st see peaks sisaldama tootesubsiidiume, millest on maha arvatud tootemaksud. See arvutusmeetod tähendab, et tootemaksud ja -subsiidiumid tuleb jaotada piirkondade kaupa.

2. Vahetarbimine

a) Mõiste

7.27. Vahetarbimine koosneb tootmisprotsessi käigus muude kaupade tootmiseks tarbitud kaupadest (v.a põhivara) ja turuteenustest (vt 2.097–2.109).

7.28. PRAP koostamisel kuulub vahetarbimise hulka järgmine:

a) põllumajandustooted, mis on ostetud teistest põllumajandusettevõtetest (kas samas või muus piirkonnas) tootmisprotsessi käigus tarbimiseks;

b) teatavad tooted, mida kasutatakse üksusesiseseks tarbimiseks ja mis arvatakse toodangu hulka (vt 2.054–2.058 ja 7.24).

7.29. Kaudselt mõõdetavad finantsvahendusteenused (FISIM) moodustavad erijuhu, mida käsitletakse regionaalses arvepidamises samamoodi nagu rahvamajanduse arvepidamises. Kui laenu- ja hoiusejääke on võimalik hinnata piirkonniti, võib kasutada alt-ülesmeetodit. Tavaliselt ei ole aga laenu- ja hoiusejääkide hinnangud piirkondade kaupa kättesaadavad. Sellisel juhul jaotatakse FISIM kasutavate tegevusalade vahel paremuselt teise meetodi järgi: jaotamisel kasutatakse näitajatena piirkondlikku kogutoodangut või kogulisandväärtust tegevusalade kaupa (ESA 2010, 13.40).

b) Vahetarbimise väärtuse hindamine

7.30. Kõikide vahetarbimiseks kasutatavate toodete ja teenuste väärtust tuleks hinnata soetushinnas (ilma mahaarvatava käibemaksuta) (vt 2.110 – 2.114).

3. Kapitali kogumahutus

7.31. Kapitali kogumahutus jagatakse põllumajanduse puhul järgmiselt:

² Kui müük ja ost on toimunud samal arvestusperioodil.

³ Looma ostu ei kirjendata kunagi vahetarbimisena (põhimõtteliselt on see lõpetamata töö soetamine, vt 2.067.) ja loomade toodangut saab arvutada ainult kaudselt müügi, kapitali kogumahutuse põhivarasse ja varude muutuste alusel.

- a) kapitali kogumahutus põhivarasse;
  - b) varude muutus.
  - a) Kapitali kogumahutus põhivarasse
- 7.32. Põllumajanduses on alati tegemist kapitalimahutusega põhivarasse, kui valdaja soetab või toodab põhivara, mis on ette nähtud kasutamiseks põllumajanduslikus tootmisprotsessis tootmisvahendina rohkem kui ühe aasta jooksul. Kriteerium, mille järgi jaotatakse kapitali kogumahutus põhivarasse, on seotud kasutajatest tegevusaladega, mitte selle tegevusalaga, kuhu kuulub juriidiline omanik.
- 7.33. Multiregionaalsetele üksustele kuuluv põhivara määratakse sellele kohalikule tegevusalaüksusele, kus seda vara kasutatakse. Kasutusrendilepingu alusel kasutatav põhivara kirjendatakse vara omaniku piirkonnas, kapitalirendilepingu alusel kasutatav põhivara kirjendatakse kasutaja piirkonnas (ESA 2010, 13.33).
- 7.34. Uued varad, mis arvatakse põhikapitali hulka, kirjendatakse brutosummana, st ilma põhikapitali kulumit maha arvamata. Lisaks arvutatakse põhikapitali kulum üldjuhul nende varade põhjal. Põhivara kulum lahutamisel kapitali kogumahutusest saadakse kapitali netomahutus.
- 7.35. Tootmisüksused võivad üksteisele müüa olemasolevaid varasid, nt kasutatud masinaid. Kui varad liiguvad tegevusalade ja piirkondade vahel, tuleks ühes tegevusalas või piirkonnas lisada makstud koguhind kapitali kogumahutusele põhivarasse, teises tegevusalas või piirkonnas tuleks aga saadud hind kapitali kogumahutusest põhivarasse maha arvata. Soetaja arvestab varade omandilise kuuluvusega seotud tehingukuluseid, näiteks maa ja olemasolevate hoonete müügiga seotud õiguskuluseid, täiendava kapitali kogumahutusena põhivarasse, isegi kui osa kuludest tasub müüja.
- 7.36. Aretuskarja ja veoloomade puhul vastab piirkonna kapitali kogumahutus põhivarasse väljastpoolt piirkonda tehtud ostude (sealhulgas impordi) ja teistesse piirkondadesse toimunud müügi (sealhulgas ekspordi) vahele, võttes arvesse ka omandiõiguse ülemineku kuluseid piirkonnasisese müügi puhul. Kui kõik piirkonnad on summeeritud, on oluline hoolitseda, et piirkondadevahelised vood nulliks üksteist (v.a omandiõiguse ülemineku kulud), nii et kõigi piirkondade põhivarasse tehtud kapitali kogumahutuste summa oleks võrdne rahvamajanduse arvepidamise kapitali kogumahutusega põhivarasse. Kui põhikapital koosneb kariloomadest (nt veo- või aretusloomad) või piimaloomadest, tuleb nende väärtust hinnata alt-üles-meetodi puhul järgmise kokkuleppe kohaselt: loomade müük teiste piirkondade põllumajandusettevõtetele on negatiivne kapitali kogumahutus põhivarasse, samas kui ostud teistest piirkondadest on positiivne kapitali kogumahutus põhivarasse.
- b) Varude muutus
- 7.37. Varud koosnevad kõigist varadest, mis ei kuulu põhikapitali hulka ja mida tootmisüksused teataval ajahetkel ajutiselt hoiavad. Eristatakse kahte liiki varusid: sisendite ja väljundite varud (vt 2.171).
- 7.38. Varudeks liigitatud loomade puhul tuleb varude muutuste arvutamisel võtta arvesse ka müüki teistesse piirkondadesse ja ostu teistest piirkondadest ning importi ja eksporti.

C. JAOTUSTEHINGUD JA MUUD VOOD

- 7.39. See, et teatavatel juhtudel on raske saada usaldusväärset regionaalset teavet jaotustehingute kohta, eriti kui üksused tegutsevad rohkem kui ühes piirkonnas või kui piirkond ei ole alati selgelt määratletud ala, kus teatavad tegevused toimuvad, selgitab seda, miks põllumajandustööstuse puhul hõlmab ESA regionaalset arvepidamist ainult üksikute koondnäitajate puhul: lisandväärtus, subsiidiumid, maksud, töötajate hüvitised, rent ja üür ning muud tulud, intressid ja kapitali kogumahutus põhivarasse.

1. Üldreeglid

- 7.40. Jaotustehinguid kirjendatakse tekkepõhiselt, st hetkel, mil majanduslik väärtus, maksmisele kuuluv summa või nõue tekib, muutub, tühistatakse või lakkab olemast, mitte aga ajal, mil makse tegelikult sooritatakse. Seda kirjendamispõhimõtet (mille aluseks on õigused ja kohustused) kasutatakse kõikide voogude puhul, olenemata sellest, kas tegemist on rahavoogudega või kas need toimuvad üksuste vahel või ühe üksuse piires.
- 7.41. Kui kuupäeva, mil nõue (võlg) omandatakse, ei ole võimalik täpselt kindlaks määrata, võib kasutada maksekuupäeva või muud vastuvõetavat ligikaudset tekkepõhisuse väärtust (vt 3.007).

2. Lisandväärtus

a) Üldreeglid

- 7.42. Lisandväärtus on majanduse või mõne selle tegevusala teatava perioodi tootmistegevuse tulemus ja see on tootmiskonto tasakaalustav kirje. See on toodangu väärtuse ja vahetarbimise väärtuse vahe. See on majanduse või tegevusala (vt 3.013) või piirkonna või piirkonna tegevusala tootlikkuse mõõtmise võtmelement.

b) Lisandväärtuse hindamine

- 7.43. Lisandväärtuse võib sisestada brutoväärtusena (kogulisandväärtus baashindades) või netoväärtusena (netolisandväärtus baashindades), st enne või pärast põhikapitali kulumise mahaarvamist. Kooskõlas toodangu väärtuse hindamise meetodiga (baashinna põhjal) ja vahetarbimise väärtuse hindamise meetodiga (ostuhindade põhjal) mõõdetakse netolisandväärtust baashindades (vt 3.013).
- 7.44. Baashindade kasutamine tähendab, et tootemaksud ja -subsiidiumid tuleb määrata konkreetsetele kaupadele ja teenustele, mis seejärel tuleb määrata piirkondadesse.
- 7.45. Lahutades baashindades lisandväärtusest muud tootmismaksud ja lisades tootmissubsiidiumid, saadakse lisandväärtus tegurikuludes. Netolisandväärtus tegurikuludes moodustab tootmistegurite tulu (vt 3.014).

3. Põhivara kulumine

- 7.46. PRAP-s kehtib, et kaubad ja teenused, mis moodustavad põllumajandusettevõtte põhikapitali (nt korduvalt toodangut andvad istandikud, masinad ja hooned, suuremad maaparandustööd, tarkvara, mittetoodetud vara omandiõiguse ülemineku kulud jms), kuluvad ja iganevad tootmisprotsessis tootmisvahenditena. Sellist kulumist ja iganemist mõõdetakse põhivara kulumina. Nagu ka PAPs, ei tohiks põhivara kulumist arvestada tulundusloomade puhul.

4. Subsiidiumid

- 7.47. PRAP puhul kehtivad samad reeglid nagu PAP puhulgi: vood, mis PAPs liigitatakse tegevussubsiidiumideks, liigitatakse ka PRAPs samamoodi ning ka kapitalisiirete vormis voogusid käsitletakse sarnaselt.

5. Maksud

- 7.48. PRAP puhul kehtivad samad reeglid nagu PAP puhulgi: eri liiki maksud liigitakse PRAPs samal viisil nagu PAPs.

6. Töötajate hüvitised

- 7.49. Tootjate puhul jaotatakse töötajate hüvitised nende kohalike tegevusalaüksuste vahel, kus inimesed töötavad. Kui need andmed ei ole kättesaadavad, jaotatakse töötajate hüvitised paremuselt teise meetodi alusel, st töötundide põhjal. Kui kättesaadavad ei ole ei andmed töötajate hüvitiste ega töötundide kohta, kasutatakse kohalike tegevusalaüksuste töötajate arvu (vt ESA 2010, 13.42).

7. Tegevuse netoülejääk

- 7.50. Tegevuse netoülejääk saadakse netolisandväärtusest baashindades, lahutades töötajate hüvitised ja muud tootmismaksud ning liites muud tootmissubsiidiumid.

8. Intressid, rent ja üür

- 7.51. PRAP puhul kehtivad samad reeglid nagu PAP puhulgi: vood, mis PAPs liigitatakse intressiks ning rendiks ja üüriks, liigitatakse samamoodi ka PRAPs.

9. Põllumajanduslik ettevõtjatulu: arvutamise üldreeglid

- 7.52. Tegevuse ülejäägist arvatakse maha otseselt makstav omanditulu, mis tuleneb põllumajanduslikust tegevusest ja mittepõllumajanduslikust kõrvaltegevusest, st intressid, mida makstakse laenudelt, mis on võetud seoses nende tegevustega, sh põllumajandusmaa ostmiseks, ja maaomanikele makstud renditasud (vt 3.070–3.087).

D. RAKENDAMISE LÜHIÜLEVAADE

1. Sissejuhatus

- 7.53. Käesoleva jao eesmärk on tuua esile mõned metoodika aspektid, eelkõige põllumajandusettevõtte valik ja toodangu mõõtmine.
- 7.54. Põllumajandusettevõtte on põllumajanduse statistiliste vaatluste võrdlusüksus nii riiklikul tasandil kui ka riiklikust madalamal tasandil. See on üks PRAP suuremaid eeliseid, sest see tähendab, et toodangukoguste väärtuse hindamine võib põhineda otseselt statistilistel maa-alade, saagikuse, karja suuruse jms mõõtmise süsteemidel. Põllumajandusettevõtte valimise eeliseks on ka see, et arvepidamine on järjepidevam. Toodang ja kulud on tegelikult seotud samade üksusekogumitega, isegi kui ekstrapoleerimismeetodid on eri allikate puhul erinevad. Viimasena olgu nimetatud, et põllumajandusettevõtte valimine koos iseloomulike tegevuste ja üksuste mõistega hoiab ära vajaduse teha kohandusi, mis võivad olla vaieldavad, nagu võib juhtuda koduaedade ja mittepõllumajandusliku erakarjakasvatuse puhul. See kokkulepe lihtsustab riikide võrdlemist. On ilmne, et seos füüsilistes kogustes esitatud statistiliste andmetega, mis on põllumajanduse jaoks üliolulised ja tagavad raamatupidamiskirjetes mõõtude järjepidevuse, kuna kohandused ja „statistikavälised“ korrektsioonid on seeläbi piiratud, lihtsustab ja parandab arvutusi. Need aspektid on

kooskõlas ka eesmärgiga eelistähtsustada PRAPs alt-üles-lähenemisviisi.

2. Regionaalse põllumajanduse määratlemine

- 7.55. Igas piirkonnas koosneb põllumajandustööstus kõigist põllumajandusettevõtetest, mille tootmistegurid asuvad selles piirkonnas. See põhimõte, mis on kooskõlas tootmisüksuste residentsuse mõistega, võib tekitada üksikuid probleeme: põllumajandusstatistikas määratletakse põllumajandusettevõtete asukoht tavaliselt nende peakontori järgi, mitte otseselt nende tootmistegurite asukoha järgi. Need kaks asukohta ei ole mitte alati samad ja sedamööda, kuidas põllumajandusettevõtted muutuvad suuremaks, ilmneb ka nähtus tõenäoliselt sagedamini. Seetõttu tuleks mõned ettevõtted PRAP koostamisel piirkondade vahel ümber liigitada ja mõnel juhul isegi osadeks jagada. Tegelikult on see tõenäoliselt keeruline ja sellisel juhul võib olla eelistatav säilitada põllumajandusettevõttel sama asukoht nagu statistilistes uuringutes. See ettepanek sõltub aga kahest tingimusest: esiteks peab asukoha kindlaksmääramise meetod olema riigi kõigi piirkondade puhul ühesugune ja teiseks tuleb raamatupidamiskirjetes väärtust hinnata allikate põhjal, mis kasutavad põllumajandusettevõtete asukoha määramiseks samu reegleid.

3. Põllumajandustoodangu mõõtmine

- 7.56. Põllumajandustoodangu hulka kuuluvad teatavad taimekasvatussaadused, mida sama põllumajandusettevõtte kasutab uuesti vahetarbimiseks; see puudutab peamiselt loomasöödaks ettenähtud tooteid. Eelkõige põllukultuuride puhul võib regionaalset toodangut sageli kindlaks määrata igas piirkonnas koristatud saagikoguste alusel, millele seejärel määratakse hindade kaudu väärtus. Sel juhul hinnatakse kogu toodangut, olenemata sellest, kas see on ette nähtud turustamiseks väljaspool tegevusala, müügiks teistele põllumajandusettevõtetele või kasutamiseks sama põllumajandusettevõtte poolt. Iga piirkonna toodang saadakse seega otse – vastavalt PAPs ja PRAPs kehtestatud kontseptsioonile. Hinnad, mille järgi määratakse üksusesisese tarbimise moodustava toodangu väärtus, võivad põhineda ka regionaalsetel andmetel, mis vastavad hindadele, millega toodangut turustatakse. Regionaalsete hinnaandmete puudumine on toodangu väärtuse hindamisel siiski üldine probleem nii turustatava (regionaalse) toodangu puhul kui ka sellise toodangu puhul, mis moodustab üksusesisese tarbimise. Seega tekitab üksusesisest tarbimist moodustavate toodete väärtuse hindamine PRAP järgi samasuguseid raskusi nagu turustatavate toodete väärtuse hindamine. Loomulikult on asi teisiti, kui koguseid ei saa hinnata piirkondlikul tasandil. Sellisel juhul on üldiselt ainus meetod, mida saab kasutada, riigi tasandil hinnatud väärtustel põhinev ülalt-alla-meetod⁴.
- 7.57. Loomade puhul tuleks arvesse võtta järgmisi punkte, olenemata sellest, kas loomad on liigitatud varudeks või põhivaraks:
- loomadega seotud varude muutuste ja põhivarasse tehtava kapitali kogumahutuse hindamine piirkondlikul tasandil, kuna need kaks voogu on tegelikult toodangu arvutamise kaudse meetodi komponendid;
  - piirkondadevahelise loomakaubanduse hindamine, kuna ka selline kaubandus on toodangu arvutamise kaudse meetodi komponent;

4

Vastavalt kasutatud meetodile tuleks üksusesisest tarbimist korrigeerida PAP väärtustele.

- loomade impordi- ja ekspordivoogude jaotus piirkondade vahel;
- omandiõiguse ülemineku kulude asjakohane käsitlemine;
- PRAP PAP-ga kohandamise meetod.

7.58. Mõnel juhul võib loomade toodangu arvutamise kaudne meetod olla piirkondlikul tasandil liiga keeruline. Sellistel juhtudel on parem arvutada toodang mudeli põhjal, kasutades füüsilisi andmeid, ja siis korrigeerida vastavalt PAP väärtustele.

4. **Lahutamatud mittepõllumajanduslikud kõrvaltegevused**

7.59. Sõltuvalt tegevuse liigist on mitmeid viise, kuidas inkorporeerida lahutamatu mittepõllumajanduslikke kõrvaltegevusi PRAP-sse. Mõned neist kõrvaltegevustest on piirkonna tasandil ka tugevalt kontsentreeritud, näiteks põllumajandustoodete töötlemine. Sellisel juhul võib toodangu hindamine nii koguste kui ka hindade põhjal tugineda kohalikele statistilistele andmetele. Sellise toodangu puhul on PAP väärtused *de facto* samad mis PRAP väärtused. Võib aga olla keerulisemaid juhtumeid. Näiteks ei pruugi mõne tegevuse jaoks olla piirkondlikku allikat, eriti kui see tegevus ei ole algusest peale konkreetsetesse piirkondadesse kontsentreeritud. Muude tegevuste puhul saadakse piirkondlikud andmed statistilistest vaatlustest või mikromajanduslikust arvepidamisest (nt põllumajandusliku raamatupidamise andmevõrk), kuid ei ole tagatud, et need andmed on piirkondlikult esinduslikud. Lisaks sellele võivad andmed olla vanad ja usaldusväärseks ajakohastamiseks puuduvad allikad. Viimasena olgu nimetatud, et vaid mõnikord on piirkondlikul tasandil olemas kvalitatiivsed näitajad. Kõigil neil juhtudel on PRAP lähtepunktiks PAP väärtused ja sageli tuleb kasutada ülalt-alla-meetodeid.

5. **Vahetarbimine**

7.60. PRAP puhul hõlmab vahetarbimine põllumajandusettevõtete kasutatavaid põllumajandustooteid, olenemata sellest, kas nendega kauplevad samas piirkonnas või eri piirkondades asuvad valdajad otse või vahetavad need omanikku vahendajate kaudu, kes võivad, kuid ei pruugi saada nende toodete omanikuks, enne kui need edasi müüakse jne. Lisaks kirjendatakse vahetarbimisena ka mõned üksusesiseselt tarbitavad põllumajandustooted, peamiselt teatavad loomasöödana kasutatavad kultuurid. Vahetarbimisena ei kirjendata loomade ostu – ka impordi puhul mitte.

7.61. Esimene meetod, kuidas arvutada põllumajandustoodete vahetarbimist piirkondlikul tasandil, on arvutada toodete kaupa vahe PRAP toodangu ja toodangu selle osa vahel, mis kavatakse tegevusalast välja viia⁽⁵⁾. See ei ole siiski iga piirkonna põllumajandustoodete vahetarbimise kõige täpsem esitus, sest kuigi selles on kaasa arvatud põllumajandustooted, mis on ette nähtud teistes piirkondades asuvate põllumajandusettevõtete vahetarbimiseks, ei sisalda see teiste piirkondade põllumajandusettevõtetest pärinevaid põllumajandustooteid. Seetõttu tuleb vahetarbimist korrigeerida vastavalt PAPs esitatud väärtustele.

7.62. Võimalik on ka teistsugune arvutusmeetod, milles teabeallikana kasutatakse põllumajandusliku raamatupidamise andmevõrku. See allikas võimaldab hinnata põllumajandustoodete vahetarbimist, olenemata sellest, kas need on saadud teiste põllumajandusettevõtete

⁵ Siia ei kuulu imporditud põllumajandustooted (välja arvatud loomad).

müügist või muudest allikatest, näiteks impordist. Samas ei hõlma põllumajandusliku raamatupidamise andmevõrk tooteid, mis kasutatakse samas põllumajandusettevõttes vahetarbimiseks, täpselt samal viisil, mistõttu on vaja teha korrektsioone. Seetõttu tuleb ka sel juhul vahetarbimist korrigeerida vastavalt PAPs esitatud väärtustele.“

II LISA

II lisa asendatakse järgmisega:

„II LISA

ANDMEEDASTUSPROGRAMM

Iga toodangukirje kohta (kirjed 01–18, sealhulgas allkirjed) tuleb edastada nii väärtus baashindades kui ka selle komponendid (väärtus tootjahindades, tootesubsiidiumid ja tootemaksud).

Tootmiskonto ja põhivarasse tehtava kapitali kogumahutuse andmed tuleb edastada nii jooksevhindades kui ka eelneva aasta hindades.

Kõik väärtused tuleb esitada riigi vääringu miljonites ühikutes. Tööjõusisendit tuleb väljendada tuhandetes aasta tööühikutes.

Andmed põllumajanduse regionaalse arvepidamise jaoks tuleb edastada üksnes jooksevhindades.

1. Tootmiskonto

		Andmed vaatlusaasta n kohta			
		a	b	c	d
Punkt	Muutujate loend	November aasta n (PAP hinnangud)	Märts aasta n+1 (PAP hinnangud)	September aasta n+1 (lõplikud PAP andmed)	Juuni aasta n+2 (PRAP)
01	TERAVILI (sealhulgas seeme)	X	X	X	X
01.1	Nisu ja speltanisu	X	X	X	X
01.1/1	Pehme nisu ja speltanisu	—	—	X	X
01.1/2	Kõva nisu	—	—	X	X
01.2	Rukis ja meslin	X	X	X	X
01.3	Oder	X	X	X	X
01.4	Kaer ja suviteraviljasegud	X	X	X	X
01.5	Teramais	X	X	X	X
01.6	Riis	X	X	X	X
01.7	Muu teravili	X	X	X	X
02	TEHNILISED KULTUURID	X	X	X	X
02.1	Õliseemned ja õliviljad (sh seemned)	X	X	X	X
02.1/1	Rapsi- ja rüpsiseeme	—	—	X	X
02.1/2	Päevalill	—	—	X	X
02.1/3	Soja	—	—	X	X
02.1/4	Muud õlirikkad saadused	—	—	X	X
02.2	Valgurikkad kultuurid (sealhulgas seemned)	X	X	X	X
02.3	Toortubakas	X	X	X	X

		Andmed vaatlusaasta n kohta			
		a	b	c	d
Punkt	Muutujate loend	November aasta n (PAP hinnangud)	Märts aasta n+1 (PAP hinnangud)	September aasta n+1 (lõplikud PAP andmed)	Juuni aasta n+2 (PRAP)
02.4	Suhkrupeet	X	X	X	X
02.5	Muud tehnilised kultuurid	X	X	X	X
02.5/1	Kiutaimed	—	—	X	—
02.5/2	Humal	—	—	X	—
02.5/3	Muud tehnilised kultuurid: muud	—	—	X	—
03	SÖÖDATAIMED	X	X	X	X
03.1	Söödamais	—	—	X	X
03.2	Söödajuurviljad (sealhulgas söödapeet)	—	—	X	X
03.3	Muud söödataimed	—	—	X	X
04	KÖÖGIVILJAD JA AIANDUSTOOTED	X	X	X	X
04.1	Värsked köögiviljad	X	X	X	X
04.1/1	Lillkapsas	—	—	X	—
04.1/2	Tomatid	—	—	X	—
04.1/3	Muu värsked köögiviljad	—	—	X	—
04.2	Taimed ja lilled	X	X	X	X
04.2/1	Taimlataimed	—	—	X	—
04.2/2	Dekoratiivtaimed ja lilled (sealhulgas jõulupuud)	—	—	X	—
04.2/3	Istandikud	—	—	X	—

05	KARTULID (sealhulgas seeme)	X	X	X	X
06	PUUVILJAD JA MARJAD	X	X	X	X
06.1	Värsked puuviljad ja marjad	X	X	X	X
06.1/1	Lauaõunad	—	—	X	—
06.1/2	Lauapirnid	—	—	X	—
06.1/3	Virsikud	—	—	X	—
06.1/4	Muud värsked puuviljad ja marjad	—	—	X	—
06.2	Tsitrusviljad	X	X	X	X
06.2/1	Magusad apelsinid	—	—	X	—
06.2/2	Mandariinid	—	—	X	—
06.2/3	Sidrunid	—	—	X	—
06.2/4	Muud tsitrusviljad	—	—	X	—
06.3	Troopilised puuviljad	X	X	X	X
06.4	Viinamarjad	X	X	X	X
06.4/1	Lauaviinamarjad	—	—	X	—
06.4/2	Muud viinamarjad	—	—	X	—
06.5	Oliivid	X	X	X	X
06.5/1	Lauaoliivid	—	—	X	—
06.5/2	Muud oliivid	—	—	X	—
07	VEIN	X	X	X	X

07.1	Lauavein	—	—	X	—
07.2	Kvaliteetvein	—	—	X	—
08	OLIIVIÕLI	X	X	X	X
09	MUUD TAIMEKASVATUSAADUSED	X	X	X	X
09.1	Peamiselt punumiseks kasutatav taimne materjal	—	—	X	—
09.2	Seeme	—	—	X	—
09.3	Muud taimekasvatussaadused: muud	—	—	X	—
10	TAIMEKASVATUSTOODANG (01–09)	X	X	X	X
11	LOOMAD	X	X	X	X
11.1	Veised	X	X	X	X
11.2	Sead	X	X	X	X
11.3	Hobuslased	X	X	X	X
11.4	Lambad ja kitsed	X	X	X	X
11.5	Kodulinnud	X	X	X	X
11.6	Muud loomad	X	X	X	X
12	LOOMSED SAADUSED	X	X	X	X
12.1	Piim	X	X	X	X
12.2	Munad	X	X	X	X
12.3	Muud loomsed saadused	X	X	X	X
12.3/1	Toorvill	—	—	X	—
12.3/2	Siidiussikookonid	—	—	X	—
12.3/3	Muud loomsed saadused: muud	—	—	X	—
13	LOOMAKASVATUSTOODANG (11+12)	X	X	X	X
14	PÕLLUMAJANDUSTOODETE TOODANG (10+13)	X	X	X	X
15	PÕLLUMAJANDUSTEENUSTE TOODANG	X	X	X	X
15.1	PÕLLUMAJANDUSTEENUSED	—	—	X	—
15.2	PIIMAKVOODI RENTIMINE	—	—	X	—
16	PÕLLUMAJANDUSTOODANG (14+15)	X	X	X	X
17	MITTEPÕLLUMAJANDUSLIKU D KÕRVALTEGEVUSED (LAHUTAMATUD)	X	X	X	X
17.1	PÕLLUMAJANDUSSAADUSTE TÖÖTLEMINE	X	X	X	X
17.2	MUUD LAHUTAMATUD KÕRVALTEGEVUSED (KAUBAD JA TEENUSED)	X	X	X	X
18	PÕLLUMAJANDUSTÖÖSTUSE TOODANG (16+17)	X	X	X	X
19	VAHETARBIMINE KOKKU	X	X	X	X
19.01	SEEMNED JA ISTUTUSMATERJAL	X	X	X	X
19.02	ENERGIA; MÄÄRDEAINED	X	X	X	X
19.02/1	- elekter	—	—	X	—

19.02/2	- gaas	—	—	X	—
19.02/3	- muud kütused ja mootorikütused	—	—	X	—
19.02/4	- muud	—	—	X	—
19.03	VÄETISED JA MULLAPARANDUSAINED	X	X	X	X
19.04	TAIMEKAITSETOOTED JA PESTITSIIDID	X	X	X	X
19.05	VETERINAARKULUD	X	X	X	X
19.06	LOOMASÖÖT	X	X	X	X
19.06/1	- teiste põllumajandusettevõtete tarnitud sööt	X	X	X	X
19.06/2	- väljastpoolt põllumajandustööstust ostetud sööt	X	X	X	X
19.06/3	- samas põllumajandusettevõttes toodetud ja tarbitud sööt	X	X	X	X
19.07	MATERJALIDE HOOLDUS	X	X	X	X
19.08	HOONETE HOOLDUS	X	X	X	X
19.09	PÕLLUMAJANDUSTEENUSED	X	X	X	X
19.10	KAUDSELT MÕÕDETAVALD FINANTSVAHENDUSTEENUSE D (FISIM)	X	X	X	X
19.11	MUUD KAUBAD JA TEENUSED	X	X	X	X
20	KOGULISANDVÄÄRTUS BAASHINDADES (18–19)	X	X	X	X
21	PÕHIVARA KULUM	X	X	X	X
21.1	VARUSTUS	—	—	X	—
21.2	HOONED	—	—	X	—
21.3	ISTANDIKUD	—	—	X	—
21.4	MUU	—	—	X	—
22	NETOLISANDVÄÄRTUS BAASHINDADES (20–21)	X	X	X	X

2. Tulutekkekonto

		Andmed vaatlusaasta n kohta			
		a	b	c	d
Punkt	Muutujate loend	November aasta n (PAP hinnangud)	Märts aasta n+1 (PAP hinnangud)	September aasta n+1 (lõplikud PAP andmed)	Juuni aasta n+2 (PRAP)
23	TÖÖTAJATE HÜVITISED	X	X	X	X
24	MUUD TOOTMISMAKSUD	X	X	X	X
25	MUUD TOOTMISSUBSIIDIUMID	X	X	X	X
26	TEGURITULU (22–24+25)	X	X	X	X
27	TEGEVUSE ÜLEJÄÄK JA SEGATULU (22–23–24+25)	X	X	X	X

3. Ettevõtlustulu konto

		Andmed vaatlusaasta n kohta			
		a	b	c	d
Punkt	Muutujate loend	November aasta n (PAP hinnangud)	Märts aasta n+1 (PAP hinnangud)	September aasta n+1 (lõplikud PAP andmed)	Juuni aasta n+2 (PRAP)
28	MAKSTAVAD RENDISED JA MUUD KINNISVARA RENDITASUD	X	X	X	X
29	MAKSTAV INTRESS	X	X	X	X
30	SAADAVAD INTRESSID	X	X	X	X
31	ETTEVÕTLUSTULU (27–28–29+30)	X	X	X	X

4. Kapitalikonto elemendid

		Andmed vaatlusaasta n kohta			
		a	b	c	d
Punkt	Muutujate loend	November aasta n (PAP hinnangud)	Märts aasta n+1 (PAP hinnangud)	September aasta n+1 (lõplikud PAP andmed)	Juuni aasta n+2 (PRAP)
32	KAPITALI KOGUMAHUTUS PÕLLUMAJANDUSTOODETESSE (PÕHIVARA)	—	—	X	X
32.1	KAPITALI KOGUMAHUTUS ISTANDIKESSE (PÕHIVARA)	—	—	X	—
32.2	KAPITALI KOGUMAHUTUS LOOMADESSE (PÕHIVARA)	—	—	X	—
33	KAPITALI KOGUMAHUTUS MITTEPÕLLUMAJANDUSTOODE TESSE (PÕHIVARA)	—	—	X	X
33.1	KAPITALI KOGUMAHUTUS MATERJALIDESSE (PÕHIVARA)	—	—	X	—
33.2	KAPITALI KOGUMAHUTUS HOONETESSE (PÕHIVARA)	—	—	X	—
33.3	MUU KAPITALI KOGUMAHUTUS PÕHIVARASSE	—	—	X	—
34	KAPITALI KOGUMAHUTUS PÕHIVARASSE (VÄLJA ARVATUD MAHAARVATAV LISANDVÄÄRTUSMAKS) (32+33)	—	—	X	X
35	KAPITALI NETOMAHUTUS PÕHIVARASSE (VÄLJA ARVATUD MAHAARVATAV LISANDVÄÄRTUSMAKS) (34–21)	—	—	X	X
36	VARUDE MUUTUS	—	—	X	X
37	KAPITALISIIRDED	—	—	X	X
37.1	INVESTEERIMISTOETUSED	—	—	X	—
37.2	MUUD KAPITALISIIRDED	—	—	X	—

5. Põllumajanduse tööjõusisend

		Andmed vaatlusaasta n kohta		
		a	b	c
Punkt	Muutujate loend	November aasta n (PAP hinnangud)	Märts aasta n+1 (PAP hinnangud)	September aasta n+1 (lõplikud PAP andmed)
38	PÕLLUMAJANDUSE TÖÖJÕUSISEND KOKKU	X	X	X

38.1	PÕLLUMAJANDUSE MITTEPALGALINE TÖÖJÕUSISEND	X	X	X
38.2	PÕLLUMAJANDUSE PALGALINE TÖÖJÕUSISEND	X	X	X

“